

ส่งออกปีกระต่าย...ตื่นรู้ได้...แต่อย่าตื่นตูม

โดย ดร.รักษ วรรณกิจโกคาทร

กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

เริ่มนับถอยหลังเข้าสู่ช่วงเทศกาลปีใหม่อีกแล้วนะครับ บรรยากาศดูจะคึกคักเป็นพิเศษ หลังจากเจียบในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะการบริโภคและการท่องเที่ยวที่หลายฝ่ายคาดว่าจะมีความหวังใหม่ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยปี 2566 หรือปีกระต่าย

แต่ในอีกด้านหนึ่ง หากหันมามองบรรยากาศของการส่งออกที่เคยเป็นพระเอกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยตลอด 2 ปีที่ผ่านมา กลับดูจะเริ่มอึมครึมมากขึ้น ล่าสุดตัวเลขส่งออกเดือน ต.ค. 2565 ออกมาหดตัวครั้งแรกในรอบ 20 เดือนที่ -4.4% ทำให้หลายฝ่ายเริ่มกังวลว่าอาจเป็นจุดเริ่มต้นขาลงของการส่งออกไทยหรือไม่

สำหรับผมเอง ตัวเลขล่าสุดที่หดตัวไม่ได้ Surprise ผมเท่าไรนัก เพราะก่อนหน้านี้ผมก็ได้ฝากถึงผู้ประกอบการมาเป็นระยะผ่านดัชนีชี้้นำการส่งออกของ EXIM BANK (EXIM Index) ที่ลดลงต่อเนื่องต่ำสุดในรอบ 7 ไตรมาส จากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวอย่างไรก็ตาม ผมก็ไม่อยากให้ผู้ประกอบการตื่นตูมมากเกินไปแต่ต้อง “ตื่นรู้” เพื่อหาโอกาสที่จะมาพร้อมกับความเสี่ยง ดังนี้

● **รู้ตลาด มองหาที่พึ่ง** : หากพิจารณาตัวเลขส่งออกเดือน ต.ค. 2565 พบว่าแม้จะมีตลาดส่งออกของไทยถึงกว่า 75% หดตัว โดยเฉพาะตลาดสำคัญอย่างสหรัฐฯ ยุโรป และจีนที่หดตัวพร้อมกันครั้งแรกในรอบ 40 เดือน แต่กลับยังมีบางตลาดที่สามารถโตสวนกับตลาดอื่นได้ โดยเฉพาะ CLMV และตะวันออกกลางที่โตกว่า 10% และ 22% ตามลำดับ ทั้งนี้ CLMV ถือเป็นเพื่อนเก่ายามยากของไทย สังเกตได้จากบางปีที่ส่งออกรวมหดตัว 3 ปีติดต่อกันอย่างปี 2556-2558 แต่การส่งออกไป CLMV กลับยังโตเฉลี่ยถึง 10% สะท้อนว่าตลาด CLMV ยังมีพื้นที่เปิดรับให้แก่สินค้าไทยและเป็นตัวช่วยที่ดีในฐานะ Buffer สำหรับการส่งออกไทยในยามที่ตลาดอื่นๆ ชะลอลง ขณะที่ตลาดตะวันออกกลางที่กำลังกลายเป็นเพื่อนใหม่ สะท้อนได้จากตะวันออกกลางเป็นภูมิภาคที่ส่งออกไทยโตได้สูงสุดกว่า 26% ในช่วง 10 เดือนแรกปี 2565 โดยเฉพาะซาอุดีอาระเบียที่กลับมาผูกมิตรกับไทยในรอบ 30 ปี รวมถึงอิรักที่กลับมานำเข้าข้าวไทยในรอบ 7 ปี จนกลายเป็นตลาดส่งออกข้าวอันดับ 1 ของไทยแซงหน้าตลาดสหรัฐฯ แล้ว

● **รู้ทิศทางลม เกาะตามกระแส** : นอกจากกระแสโลกและรัศมีสุขภาพที่ EXIM BANK ย้ำกับผู้ส่งออกมาตลอดว่าจะกลายเป็น New World Order ใหม่แล้ว กระแส Revenge Travel หรือการที่นักท่องเที่ยวอยากออกเดินทางเพื่อชดเชยในช่วง COVID-19 ก็ดูจะเป็นอีกกระแสที่น่าจับตามองไม่แพ้กันในปีหน้า ล่าสุด EIU คาดว่าการท่องเที่ยวโลกปี 2566 จะขยายตัว 30% สวนทางกับเศรษฐกิจโลกที่ IMF คาดว่าจะโตเพียง 2.7% ต่ำสุดในรอบ 21 ปี (ไม่รวมปีที่เกิดวิกฤต) ทั้งนี้ การที่ไทยเป็น Top 10 ประเทศที่มีนักท่องเที่ยวมากที่สุดในโลกก็จะได้อานิสงส์ไปด้วย โดยปีหน้าหลายฝ่ายคาดว่าจะนักท่องเที่ยวต่างชาติจะเข้าไทยถึง 20-25 ล้านคน ซึ่งไม่เพียงภาคท่องเที่ยวที่จะได้ประโยชน์ แต่จะเกิด Spillover Effect ไปยังภาคส่วนอื่นๆ รวมถึงการส่งออก ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือปี 2562 ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเข้าไทยสูงถึง 40 ล้านคน มีส่วนหนุนให้การส่งออกสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว อาทิ อาหาร ผลไม้ เครื่องสำอาง เครื่องใช้ในบ้าน ล้วนโต Double Digits สวนทางกับการส่งออกรวมที่หดตัว 2.6% ในปีเดียวกัน

● **รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง** : ผมกำลังพูดถึงท่าทีของเราท่ามกลางการแบ่งขั้วของโลก (Decoupling) ที่ยังมีต่อเนื่องในปีหน้า ซึ่งผมมองว่าการวางตัวเป็นกลางของไทยจะเป็นโอกาสทั้งในแง่การค้า ผ่านการส่งออกไปแทนสินค้าของประเทศคู่ขัดแย้ง โดยเฉพาะจีนกับสหรัฐฯ สังเกตได้จากตั้งแต่ปี 2561 จนถึงปัจจุบันที่ 2 ประเทศทำสงครามการค้ากัน สินค้าของไทยเข้าไปแทนสินค้าของจีนในตลาดสหรัฐฯ ได้ต่อเนื่อง อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก เป็นต้น หรือแม้แต่การลงทุนที่ไทยจะได้านิสงส์จากการย้ายฐานการผลิตออกจากจีน ล่าสุดบริษัท EV ของจีนหลายแห่งก็เข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทยแล้ว อาทิ BYD SAIC GWM เป็นต้น ขณะเดียวกันก็ยังมีนักลงทุนอีกหลายชาติกลับเข้ามาลงทุนในไทยเพิ่มขึ้น สะท้อนได้จาก FDI Inflow ที่โต 7.6% ในช่วงครึ่งแรกปี 2565 นอกจากนี้ ผมยังสังเกตเห็นว่า 8 ใน 10 ปีหลังสุด หากปีใดที่ FDI ขยายตัว ปีนั้นการส่งออกไทยก็จะโตไปด้วย ซึ่งล่าสุดหากดูมูลค่าการอนุมัติส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในช่วง 9 เดือนแรกปี 2565 พบว่าขยายตัวถึง 114% แน่نونว่าเม็ดเงินจำนวนนี้จะมีการลงทุนอย่างต่อเนื่องในปีหน้า และจะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยประคองการส่งออกไทยได้ในระดับหนึ่ง

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ผมแค่อยากจะทำให้กำลังใจผู้ส่งออกไทยว่าในทุกวิกฤตย่อมมีโอกาสแฝงตัวอยู่เสมอ อย่าตระหนกจนเกินไปเหมือนกระต่ายที่กำลังตื่นตูม หรืออย่าเป็นกระต่ายประมาทเกินไปจนวิ่งแพ้อา แต่ต้องมีสติเพื่อมองหาโอกาส และป้องกันความเสี่ยงให้ได้อย่างทันท่วงที สุดท้ายนี้ ผมขอถือโอกาสสวัสดิ์ปีใหม่มอบให้ทุกท่านล่วงหน้าด้วยเลยนะครับ ขอให้ปีหน้าเป็นปีกระต่ายทองที่หนุนนำความสุขและโชคลาภมาให้แก่ทุกท่าน Happy New Year 2023 ครับ